

Türkiye’de yerel yönetimlerin gücü gerek siyasi açıdan gerekse yönetim özerkliği açısından kısıtlıdır.Yerel yönetimler temizlik,kanalizasyon,su,imar gibi temel alt yapıya yönelik alanlarda işlev görürler.Eğitim,sağlık,kültür,turizm ve trafik gibi yerel nitelik taşıyan temel hizmetlerin karşılanmasında merkezi yönetim yetkilidir.Yerel yönetimlerin mali ve idari açıdan merkezi yönetimin denetimi altındadırlar.Yörenin ihtiyaçlarına ve gelir düzeyine göre yerel vergileri düzenleyemezler,gelirlerini saptayamazlar.Yerel yöneticiler,yerel halk tarafından seçilirler,ama İçişleri Bakanı tarafından görevden alınabilirler.Bu durum vatandaşları yaşadıkları yörenin ihtiyaçlarının karşılanması için yerel yönetimler yerine,merkezi yönetim üzerinde etkili olacak yolları arayıp bulmaya iter.Böylece vatandaşların yerel yönetime olan ilgisi azalırken,merkezi yönetim üzerindeki talepleri sürekli artar.

Türkiye de merkeziyetçi yapılanma geleneği bütün kararların Ankara’dan alınması üzerine kurulmuştur.Bu durum karar mekanizmasının dikkatini ayrıntılar üzerinde yoğunlaştırılmasını gerektirmiş ve herkesi asıl göç kaynağı olan Bakanlıkların merkez örgütlerini etkilemeye yönlendirmiştir.Bakanlıkların ulusal düzeyde asıl görevi strateji ve ilkeler saptamak olduğu halde,merkez örgütleri bu görevlerinden uzaklaşarak adeta taşra örgütlerinin işlevlerini yerine getirmeye başlamışlardır.

Örneğin Milli Eğitim,İçişleri ve Sağlık Bakanlıklarının merkez örgütlerinin en çok zaman harcadığı alan ise kimin nereye tayin edileceğidir.Bu Bakanlıkların en önemli birimleri de personel genel müdürlükleri veya daire başkanlıklarıdır.Tayinleri etkilemek için Bakan yardımcılığı düzeyinde girişimler daima yoğunluk kazanır.Ancak ülkemizin ne sağlık,ne eğitim ne de iç güvenlik politikaları üzerinde düşünmeye,politikalar ve stratejiler geliştirmeye zaman kalmaz,yani söz konusu bakanlıklar asıl görevlerini ihmal ederler.Aynı durum diğer bakanlıklar için de söz konusudur.

Merkeziyetçi yönetim yapısı,bu yönetimin başında olanlara ve iktidar partisinin il örgütleri gibi yönetimleri etkileme konumunda olan kişilere güç kazandırırken,denetim mekanizmasının da zayıflamasına yol açar.Bakanlıkların Bakan yardımcısını,genel müdür düzeyindeki görevlerine,özelde ilgili bakanın seçim bölgesindeki gücünü,genelde ise iktidar partisinin çıkarlarını gözetecek kimselerden atama yapılır.Bakanlık bürokrasilerini sorgulamak ve aşmak çok zordur.Bürokrasiyi sorguladığımız zaman işinizin olması adeta imkansız gibidir.Bürokratlar da kendilerine suç isnat etmenin,bu suçu yargı organlarında ispat etmenin güçlüğüne ve yargı organlarının yavaşlılığının en çok bilincinde olan insanlardır.

Kısacası atanmış insanların sorumluluğu kendilerini atayanlara karşıdır ve görev sürelerinin kendilerini atayanları memnun etmekle doğru orantılı olduğunun farkındadırlar.Bu koşullarda atanmış kişilerin vatandaş için değil,kendilerini atayanlar için çalışacakları gayet açıktır.Böylece vatandaş,kendisinin denetleyemediği ve hesap soramadığı atanmış insanlardan yerel nitelikteki eğitim,sağlık,turizm,kültür ve trafik gibi temel hizmetlerin yerine getirilmesini beklemek durumundadır.

Yerel yönetimlerin güçsüzlüğü merkezi yönetimi siyasetin ilgi odağı haline getirmektedir.Merkezi yönetimin her konuda güçlü konumda olması işlevlerinin gereksiz yere artarak,hizmet verimliliğinin düşmesine ve demokratik denetimin güçlenmesine neden olmaktadır.merkezi yönetimin halk tarafından demokratik yollardan denetlenemiyor olması,siyasilerin ve bürokratların devleti yağmalamalarını kolaylaştırmaktadır.Kalın Sağlıcakla!